Autor Guste Santini
Petak, 13 Srpanj 2007 13:10

Zaduženje stanovništva u hrvatskim bankama veće od depozita

Već duže vrijeme ekonomske analitičare zabrinjava rast kredita stanovništvu. Rast kredita, po definiciji, predstavlja u svojoj osnovi anticipaciju dohotka jer dužnik, po definiciji, uzima kredit (negativna štednja) koji će, očekuje, vratiti iz budućih dohodaka. Moji napisi na ovim stranicama već su davno ukazivali na dugoročnu neodrživost te i takve politike. Sve je ostalo po starom i banke su, vođene profitnom logikom (što je razumljivo), nastavile dinamično odobravanje kredita stanovnisštvu a što je uzrokovalo značajnim rastom ukupne potraždnje za dobrima i uslugama (domaća ponuda je bila nedostatna pa su se robe uvozile iz inozemstva) što je konačno “završilo” u vanjskotrgovinskom i polatnobilančnom deficitu.

Da podsjetimo u 1994. godini ukupni krediti stanovništvu su iznosili 3,5 milijardi kuna dok su depoziti iznosili 9,2 milijarde kuna što znači da je štednja stanovništva iznosila 5,7 milijardi kuna. U 2005. godini stvari se znatno pogoršavaju jer krediti iznose 78,6 milijardi kuna dok depoziti iznose 99,3 milijarde kuna. U 2005. godini imamo neto štednju stanovništva od 20,8 milijardi kuna. Prema tome, na kunu kredita stanovništvo je u 1994. godini imalo 2,63 kune depozita dok je u 2005. godini imalo svega 1,26 kuna depozita. U ovoj, 2007. godini, krediti stanovništva iznose 103,3 milijarde kuna dok depoziti iznose 99,4 milijarde kuna što znači da na kunu kredita imamo svega 96 lipa depozita.

Kako u Hrvatskoj niti jedan sektor nema veće depozite od kredita razlika se, po prirodi stvari, pokriva zaduženjem poslovnih banaka u inozemstvu. Jasno da se zadužuju “domaće banke” koje plasiraju višak financijskih sredstava svojih matičnih banaka na hrvatske kreditno tržište. Centralna banka pokušava, ali ne uspjeva, zaustaviti taj proces jer bi smanjenje kreditne aktivnosti završilo dramatičnom kontrakcijom kredita sa nepredvidivim, po mom mišljenju, tragičnim posljedicama.

Ono pšto valja identificirati je činjenica da su depoziti stanovništva od 2005. godine gotovo stagnirali što znači da su se štediše okrenule tržištu kapitala koje je zabrinjavajuće učinkovito (visoke stope rasta) što dodatno usložnjava i ovako nestabilno financijsko tržište.

Da zaključim: ima mjesta zabrinutosti glede ukupnog financijskog sustava bez obzira da lli se radi o kreditnim ili udjelinim (diionicama i udjelima) tržištima. I mala kontrakcija može donijeti vrlo neželjene učinke. Gospodo na vlasti pozabavite se kretanjima na financijskim tržištima. Ne vjerujte previše kreditnom rejtingu koji danas ima Hrvatska.